

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

A községi gyümölcsös.

Csongrád község érdemes előjárósága nagyszabású tervvel foglalkozik. Az alispáni rendelet tudomásvétele folytán azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a község részére gyümölcsöst fognak létesíteni s a gyümölcsstermelésben oly keresetforrást szereznek a népnek, hogy ezáltal felvirágzásának alapját vessék meg.

Az aranysziget, a ludvár sziget és bökényi gátalja gyümölcsstermelésre kiválóan alkalmas, oly kitűnő talaj, amelyhez fogható alig van messze földön.

Sóhlya Gyula főjegyző és Forgó Gergely főbíró állanak a mozgalom élén — melynek célja — Csongrád községnek oly vagyont teremteni — amelynek jövedelme lehetővé tenné, hogy 4—5 év alatt nem volna Csongrádnak egy fillér pótdórára szüksége sem.

Hogy mily méltánnyal találkoztok e terv az országos szakkörökben és a földművelési minisiteriumban — mutatja az alábbi levél, amelyet az alföldi gyümölcssterme-

lés legkitűnőbb szakembere intézett Csongrád város főjegyzőjéhez. A levél így hangzik:

Oroszázi magyar királyi kortgazdasági tanszék.

529. szám. 1903.

Tekintetes Sóhlya Gyula főjegyző úrnak Csongrádon.

Bizonyára csodálkozni fog Tekintetesség, hogy egy teljesen idegen egyén keresi fel. Jelen soraim indító oka azon körülmény, miszerint a Csongrádi Lap utján tudomásomra jutott Tekintetesség rendkívüli lelkesedése a gyümölcsészet iránt. S épen ezen lelkesedés az, mely leköti figyelmemet s késztet arra, hogy felkeressem s teljes bizalmamat küldjem Önnek a gyümölcsészet felvirágoztatása iránt, melylyel az egész város népét jobb létbe tereli s egyuttal önmagában egy jótévővel az egész környék gyümölcsstermelő hírnevét alapítja majd meg.

Valóban tevékeny emberekre van szüksége nemcsak hazánkban, hanem minden egyes részének, mert csak ezek lelkesedésével, de meg legelőképen tényleges működésével érhetünk célt. Megvagyok győződve, hogy gyümölcsstermelési ügyünk amidőn megnyerte Önt hadvezérévé, — egyuttal feltalálta azt Önben legkivált Csongrád városa; mert hiszen legközvet-

lenebb módon élvezi Tekintetesség közhasznú tevékenységét.

De legyen bármily idegen mostoha gyermek gyümölcsstermelésünk sokak lelke előtt, mégis csak olyan az, mint a kincs, melyet rozsdás vasláda zár be minden oldalról. Ezt kell eltávolítani, hogy teljes valójában érvényre jusson a kincs. Ez a rozsdás vasláda a közvélemény, mely a gyümölcsstermelést, mint speciális szakot elborítja; mely oly szilárd, hogy magától széthullani, — hogy napfényre juthasson a gyümölcsstermelés rendkívüli nagy anyagi haszna — nem fog sohasem.

Legyen szabad némi rideg számítással egy kevés bepillantást adnom a gyümölcsstermelés fontosságába.

100 hold terület = 160.000 □öl = 576.000 m².

1 fának kell = 36 m² terület; az 576.000 m²: 36 m²-rel = 16.000; vagyis ennyi fa fér el a 100 holdon; de még ennyi félmagas növésű fa vagy alj-cserje fér el, mint a birs, mogyoró, naspolya; tehát a 100 holdon 32000 fa terem. Ha a 32000 fa egyenkint átlag csak 5 korona évi jövedelmet hoz is, már 160.000 koronát tesz az összes évi jövedelem; de hoz ám az 10—20 korona átlagos jövedelmet is! s akkor ugy-e bár 320.000—640.000 ko-

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —
29 Irtta: **Négyusz.**

A nagy siker.

Azután, ahogy magához téríti a fölzúduló tapsvihar, hogy éljenzik, mily lelkesen dobognak az emberek lábaikkal a földön. Majd énekelni kezd s egyre jobban belemelegszik, már úgy tűnik fel előtte, mintha négy csupasz falnak énekelne, mintha önönmagának danolna. S a nótá végén fölhangzik a meg-megújuló, s ünni nem akaró »ujjazás«. éjjenzes, »hogy-volt-ozás és a taps-orkán fölcsap füleihez és megremegetti az egész testét.

Végig gondolta szépen a történendőket, a rengeteg nagy sikerét és látta, hogy jövője biztosítva van, befészkelte magát az emberek szívébe, meghódította egy csapásra a férfiakat s most tovább haladhat a sikeresen megkezdett úton. Majd visszagondolt a régi, mult időkre, mikor még a kis faluban ábrándozgatott, azután a varrodára, első ideáljára, hatalmas, lelkét perzselő szerelmére, gyermekére. A gondolatok üzték, hajszolták és tépték, míg teljesen kimerülve, fáradt teste és agya megpihent és jóleső álomnak adta át magát.

A kiválasztott.

Bokros Mici állandóan nagy és hálás közönséget vonzott a »Rózsabimbó-mulató«-ba, úgy hogy a tulajdonos biztosítás kedvéért egy évi szerződést kötött vele, a legkedvezőbb feltételek mellett. A »csillog« örömet fogadta el az elfogadható ajánlatot, mert ezzel ő is biztosítottnak tudta kenyérkeresetét, noha egy cseppet sem kellett már aggódnia jövőjét illetőleg, mert más, hasonló variété-színpadokon is igen szívesen látták volna.

Lassan hozzászókkott az éjjeli élethez, elsajátítván a mindennek fölött szükséges ivási gyakorlatot. Ugy itta a pezsgőt, mint más a vizet és meg se kottyant tőle.

De körül is rajongták a főváros Don Juan-jai, mindenki kegyeiben akart járni, egyik a másikon túl akart tenni. Vettek neki drága, csillogó butorokat, gyémánt gyűrűt, arany-nyakláncot, ő meg egyképen barátságos és kedves volt mindegyikhez, valamennyivel enyelgett, flirtelt, anélkül, hogy sejtették, vagy tudták volna az elyakult férfiak, hogy mindez csak »üzlet«.

Hasztalan vártak tőle igaz, odaadó szerelmet, hiabavaló törekvés volt hozzá közelebb férközni, nem adta meg magát egy-kettőre, ezt ki kellett előbb érdemelni s borsos volt ám annak az ára.

Az udvarlók közül kitént egy jóképű,

dúsgazdag vállalkozó, aki leghevesebben ostromolta.

Az előadás után következő párbeszéd fejlődött ki közöttük:

— Édes Micikém én megbolondulok maga után.

— Hát bolonduljon, ha tetszik, de minél előbb, — volt a lakónikus válasz.

Én maga nélkül, érzem, hogy nem tudok megenni.

— Tudja mit, barátom, szünjön lenni s akkor majd meglesz nélkülem, — mondá gúnynyal a leány.

— Ne marcangolja, ne tépdesse úgy a szívemet és ne kinozzon úgy, — siránkozott a vállalkozó.

A leány elnevette magát.

— Ugyan ne nyafogjon, maga kis gyermek, talán azt akarja, hogy szoptassák, tejjben rizskását adjanak magának és —

— De hallgasson meg komolyan, ne üzzön tréfát belőlem, én nem vagyok olyan mint a többi csélcsap természetű fráter.

— Ezt már az ükanyámtól hallottam és akkor sem lágyult meg a szívem. Maguk mind egyformák, egyik tizenkilenc a másik... különben úgy is tudja. Jobb lesz, ha egy abszintot rendel.

(Folyt. köv.)

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes
— használtószer —

rona a 100 hold évi jövedelme! Vajjon melyik külterjes gazdasági művelődés ad ily jövedelmet?!

Minden ily dolognál munkások — tehát a nép — jövedelmét képezi a tényleges kiadás túlnyomó része, s a nép java a bevétel is!

Befektetés nélkül nincsen semmi haszon; ez természetes s így van itt is! Befektetési összeg kell ide is; de mert az igen hosszú időre szól, oly csekélységgé törpül, hogy valóban alig észrevehető.

Ami a fenntartást illeti, az szintén nem tesz ki nagy összeget.

A területet, melyen gyümölcsöst létesítünk, természetesen olyan szakember kezébe kell adni teljes bizalommal, aki azt a város javára a lehető legjobban képes már az első — még nem gyümölcsstermő — években is kihasználni okszerűen.

Igy kilehet használni a területet bizonyos megengedhető kapás növények termesztésével s ezzel kapcsolatban nagymérvű baromfityesztéssel például. Faiskolát is kell itt létesíteni, mely a pótlásokhoz, továbbá az üzem fenntartásához, nagyobbításához szükséges anyagot szolgáltatja. (Ez felesleges, mert már van. Szerk.) Szőlőtelepítéssel is rendkívüli hasznot hajthat a város.

Mindezekből látni méltóztatik, hogy a gyümölcsstermelés amily keveset mutat sokak szemében, ép oly rendkívüli nagy hasznot ad az.

Feltétlen és elengedhetetlen kellék azonban az, hogy ezen gazdaság igazgatása intelligens tevékeny szakember kezébe adassék.

Én bizom abban, hogy Tekintetességed személyében gyümölcsstermelésünk igazi patronusra talál, melylyel maradtam kiváló tisztelettel

Orosházán, 1903. augusztus 4.

Czapáry Bertalan

a m. kir. Bertgazd. tanszék vezetője.

*

Hogy mily nagy jelentőségű dolog a gyümölcsstermelés az alföldi munkásnépre — azt mutatják a következő példák. Franciaország déli részén a buzatermelés helyett a gazdák a gyümölcsstermelésre vetették magukat, s Lyon város csak gesztenyéből 3 millió 600.000 koronát, Macon város dióból 3 millió és 400.000 koronát, Montreuil város őszibarackból 4 millió koronát kap évente. Bretagne vidéke pedig csupán boralmából 1894-ben 340 millió koronát kapott, holott a magyar birodalom összes buzatermése nem több évente mint épen 60 millió korona. Halad a világ — ne maradjunk el mi is más népektől.

Piacot teremtsünk.

Lapunk multkori számában említettük, hogy Csongrádnak azért nincs gyümölcs-piac, mert a szőlőkből nem lehet befuvarozni a gyümölcsárút olcsón és könnyen.

Rámutattunk arra, hogy ezen úgy lehetne segíteni, ha egy lóvonatú iparvasutat építene az érdekelttség.

Voltak akik helyeselték javaslatunkat, voltak akik kinevették.

Mindegy, azért mi dolgozunk, sőt örömmel fáradozunk amellett, hogy a külföldi kereskedők figyelmét még inkább ide te-

reljük és a gyümölcsstermelés itt fellendüljön.

Most két helyről is kaptunk értesítést arra nézve, hogy a létesítendő mezei iparvasút mibe kerülne?

Az egyik levelet Szekér Gyula úr, a gyulavári gróf Almásy Dénes uradalmának jószágfelügyelője intézte hozzánk, — amelyben eladja a következőket:

1. Az uradalom 10 kilométer hosszú vasutat épített, amelyen csak cukorrépát szállított őszszel a cukorgyárba, s igen kifizeti magát a lóvonatú vaspálya.

2. Kilóméterenként a földmunka belekerült 336 korona 80 fillérbe.

3. A talpfák 110—18—12 cm. méretben 875 korona 20 fillérbe.

4. Atjárók, vezető sín és padlózás 38 korona 80 fillérbe.

5. Acélsínek 65 mm. magas, 8 és fél kiló nehéz, kötévas, lengő heveder, kitérő, váltó tárcás bakkkal 3910 korona 20 fillér.

6. Sínlerakás és vágány szabályozási munka 350 korona 40 fillér. Összesen 5511 korona 40 fillérbe került kilométerenként a vasút, amihez járult 40 drb teherszállító lóré és 1 személyszállító kocsi, ütköző és orsós fékkel 2050 korona 70 fillér, magyar államvasúti állomási rámpa, mázsaház és kocsiszinek 2298 korona. (A gr. Károlyi Imre mágocsi uradalmában ugyan ilyen vasutat gőzmozdony viszen, amelynek ára 10.140 korona volt.)

Hasonló értelemben intézett lapunkhoz egy levelet egy fővárosi gyár is, amely tisztán ilyen mezei és helyi érdekű iparvasutak építésével foglalkozik. (A Részman-féle gyár) arról értesítvén minket, hogy a vasút összes költsége, betudván a földmunkát, a síneket, a talpfákat, sőt járműveket is, kilométerenként körülbelül 6000 koronába kerülne.

Már most vegyük számításba, hogyha a 4000 holdat kitevő szőlőterület vasúttal lenne összekötve egészen az induló pályaházig,

1. mivel emelné a 4000 hold szőlő értékét? Holdanként 100 forinttal számítva 800.000 koronával,

2. mivel emelné a csongrádi piac árait? holdanként 10 hektoliter bornál 2 forinttal számítva az áremelkedést, ismét 160.000 koronával kapnának csak borból többet a gazdák, s gyümölcsből szintén ugyanannyival emelkednék,

3. mit nyernének a fuvarban, idővesztésben?

És mindez mibe kerülne? 15—16 ezer forintba, amelyet kilehetne fizetni 5 év alatt úgy, hogy évente minden gazda holdanként 6—7 koronát fizetne, illetve leszámítják a gyümölcsstermése és szőlőtermése jövedelméből.

UJDONSÁGOK.

— **Mise az új pápáért.** Ma délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet tartatik a nagytemplomban X. Pius újonnan megválasztott pápáért.

— **Eljegyzés.** Klein Lajos tápiószeli fiatal kereskedő f. hó 5-dikén tartotta eljegyzését Dévai Béla vendéglős kedves és bájos leányával, Bertuskával. Gratulálunk.

— **Mértékhitelítő.** Sok és jogos panaszra adott okot az, hogy nem volt az utolsó években Csongrád községnek mértékhitelítője. Ezen a bajon is segítve lesz most már, amennyiben László Ignác a mértékhitelítői szakvizsgát letette Budapesten mult hóban, s a járási főszolgabíró úr a hitelesítési teendőkket őt megbízta.

— **Egy vármegye üdvös intézkedése.** Bereg vármegye köztörvényhatósági bizottsága kimondotta a megye területén levő kis kocsmákra és pálinkamérésekre a teljes vasárnapi munkaszünet betartásának kötelező voltát. Együttal elhatározta, hogy hasonló intézkedés végett körlevelet intéz az ország összes törvényhatóságaihoz. A kivándorlás csökkentésének alig lehet jobb eszköze, mint ez új hasznos intézkedés, azért az ország összes törvény-

hatóságai jobbat nem tehetnének, mintha a kocsmáknak és pálinkaméréseknek vasárnapi kötelező becsukását egyöntetűen kimondják.

— **Iparos ifjúság bálja.** Az általános ipartestület jövő szombaton, azaz f. évi aug. hó 15-én, Nagyboldogasszony napján jótékony célú búcsú bált rendez a csongrádi városi népkertben Rác Károly félegyházi zenekara közreműködésével. Rác Károly, a kunfélegyházi első zenekar kitűnő primása a közönség előtt már ismeretes, s akik jó magyar zenét óhajtanak hallani, azoknak módjában áll majd gyönyörködni a kitűnő zenekar remek játékában. A bál iránt nagy az érdeklődés.

— **Tüzek Csongrádon.** Hiába tagadná valaki, Csongrád a leghíresebb város az Alföldön. Egy időben híres volt nótás jó kedvéről és betyáiról, aztán véres száju képviselőiről, — majd emelték hírességét Hegyi Antal pénzügyi és hazafiúi műveletei. De hát mindezek tetejébe jött a választókerület megszégyenítése, amelylyel ugy látszott, hogy egyelőre Csongrád világhire elérte a legnagyobb rekordot. Most azonban egy új oldaláról kezdi mutatni magát Csongrád. A tüzkrónika terén akar versenyezni, úgy látszik. A mult héten 3 éjjel egymásután egy-egy tűzvészben volt része Csongrádnak, s utolsó nap, kedden aztán egyetlen napon 3 tűz vészire riasztotta fel a lakosságot. Ugyanis éjjel meggyújtott Balog Györgynek a zsülip-utca végén levő háza, s majd oda égtek a házbéliek is, mert nem vették észre a tüzet. A toronyőrök is nagyon elnyomta a nappali fáradtság után az álom, úgy hogy csak nagy későn lehetett őket felébreszteni, hogy a tüzet jelezzék. Reggel 7 órakor aztán a nagytemplom forgott komoly veszedelemben. Nyilas Márton toronyőr fia, Nyilas Ferenc felment a 7 órai misére harangozni, szokás szerint égő cigarettával. Harangozás előtt letette az égő cigarettát. Mikor aztán elvégezte dolgát, lejött a toronyból, s ott feledte az égő cigarettát, amelytől a szellős helyen tüzet fogott a fedélzet is, s már füstölögni kezdett. Szerencsére a toronyőrök a templomnak épen arra az oldalára ültek ki szalonnáznai, amelyik oldalról a füst szálangozott, s észrevették a veszedelmet, amelyet Nyilas Ferenc is megneszelt és bűnbánólag még idejekoron szaladt fel s eloltotta a keletkezőben levő tüzet. A plebánia főnöke szigorúan intézkedett, hogy ezentul a templom tornyában az eddighez hasonló dolgok ne ismétlődhessenek. Azonban méltán kelthetett feltűnést az a körülmény, hogy alig 2 óra múlva újra tüzet jelettek a toronyőrök. Tele volt a piac szaladgató emberekkel, kik azt kiabálták, hogy most már a zsidó templomot gyújtották fel. A hirből annyi volt igaz — hogy harmadik szomszédságában Presir János háza égett. A tulajdonos ott állott és boldog meglepéssel nézte a szépen működő tüzet. A gyaru nagyon is alaposan terheii a gazdúramat azzal, hogy a saját keze munkája volt a gyújtogatás. Legalább megint hirbe jön ismét Csongrád, hogy itt van virágzó háziipar: a gyakori tűzvész, vagy talán gyújtogatás.

— **A levélszekrények.** Mint örömmel értesültünk, a csongrádi postahivatal főnöke a fővárosból — hová egészségének helyreállítása végett utazott fel hosszabb időre — hazaérkezett teljesen kigyógyulva, aminek mindnyájan örvendünk, akik az előzőeken főnök úr tisztelői vagyunk. Ezt az alkalmat megragadjuk arra, hogy a közönségnek két kérelmét tolmácsolhassuk: Azt hogy nem lehetne-e intézkedni aziránt, miszerint a jelenlegi rossz vasúti menetrend levélpostai expedicióján azzal is segítve legyen, hogy a postahivatal előtti levélszekrényből délután 1 órakor és hajnali 3 órakor az indulás előtt kivegyék a bedobott leveleket, valamint a vasutnál levő levélszekrényből is kivegyék a leveleket. A másik kérésünk az lenne, hogy nem találhatna-e a postahivatal Csongrád városában más alkalmasabb épületet is postahivatalnak a jelenleginél, amely még udvarral sem rendelkezik a kocsiposták elfogadására, s kénytelen a csanyi és szentesi postakocsi az utcát elfoglalni s ott

álldogálni órákig, holott más ember fiát azonnal megbüntetnek, mibelyt megáll a kocsiával egy ház előtt az utcán. Posta-hivatalnak talán csak lehet kapni arra alkalmas házat Csongrádon?

— **A csendőrlaktanya.** Alig égett le a csendőrlaktanya, már újra felépült. De alig épült fel — már is újból költsékre akarnak rá, hogy pincét csináljanak. Nem lehetne elfogadni Réti Ferenc képviselő úr javaslatát, aki azt sürgette, hogy a fináncoknak építsen a város a Grekovics háza melletti üres telekre egy laktanyát, úgy hogy egy kis ajtó azért maradjon a városnak is bemenet gyanánt: a hátsó nagy udvaron az előfogatos lakását és istállót a csendőrségnek átalakítsa, megfelelő pótépületekkel és rendőrbiztosi lakással. A jelenlegi csendőrlaktanyát pedig átalakítsák posta épületnek. Hiszen csak a fronton kellene két nagy hivatalszobát építeni, alattuk pincével, s ott aztán elférne a postahivatal szépen és külön udvarban lenne. A három bérlet jövedelmezne a városnak évente 1200—1300 forintot, ami megfelel 16,000 frt kamatjának és nem kerülne többé mint 5—6 ezer forint, holott a folytonos reparáció, toldozás így is felemészt 4000 frtot, mert az előfogatos lakása és istállója olyan állapotban van, hogy a rendőrbiztosi lakás kitarozásával együtt nem is lesz erre elég 4000 frt. Az előfogatosokat és istállókat el lehetne vinni a szemben levő ovoda telkére — ovodának pedig egy más, alkalmas épületről lehetne gondoskodni — mert az ugyis szűk és építeni fog kelleni ha a tanfelügyelőség kívánni fogja.

— **Hajóállomás.** Aki Csongrádon járt, s a hajóállomást látta, csodálattal eltelve szemlélhette azt a leleményességet, amellyel a M. F. és Tengerhajózási részvénytársaság egyesülve az állami mérnöki hivatal szakértőinek buzdóságával, — kitűdtek keresni azt a legszűkebb, legrosszabb helyet, ahol a stéget lerakhassák. Szekérrel fordulni lehetetlen ott, felrakodni és lerakodni valósággal Istenkísértés a keskeny parton. Az érkező utasok elé kocsival menni szintén olyan feladat, amelyre nem szívesen vállalkoznak az előfogatosok, mert alig van a gát alatt annyi hely, a Lillom-utca sarkán, hogy egy bölcsővel meglehessen állni, nem pedig, hogy egy kocsi elférjen. A közgyűlésen foglalkozni kellene ezzel a dologgal — s új szemle alapján 25 lépéssel tovább, a hidhoz közelebb lehetne az állomást tétetni.

— **Cseléd és gazda.** A belügyminiszter egymásután küldi vissza a vidéki közkórházaknak a számlákat azzal, hogy tessék az ápolási és gyógyítási költségeket a gazdákkal megfizettetni, mert ha a cseléd szolgálat közben betegedett meg, akkor a gazda köteles fizetni. Csodálatos, hogy a gazdák mégsem követelik cselédeiktől, hogy lépjenek be a cselédsegélypénztárba — mert annak tagjait ingyen gyógyítják, sőt még kárpótolják is, — ha nem bír keresni. Lehet beiratkozni az előjáróság-nál Lászlóffy László községi adópénztárnoknál.

— **Halad a világ** — Csongrád marad. A villamos világitást apróbb községek is berendezik olcsón, csak Csongrád marad el, pedig 4000 korona évi költség előteremthető lenne itt is, ha takarékoskodna a város ott, ahol most költségek, vagy pedig gondoskodnék új jövedelemforrások-ról, mint Szentés, B.-Csaba, Félegyháza, Kecskemét, H.-M.-Vásárhely, amely városok mind behozták az átiratási illetékeket, a fogyasztási adópótlékot és községi kötelező tüzoltóságot. A következő helységek hozták be újabban a villamos világitást: *Köszeg* város villamos világitására a Schuckert-művek, az Egyesült villamosági részvénytársaság és Leitner L. Lipót lékai kereskedők adtak be ajánlatokat. A concesszió 30 évre fog szólni. A *Szabadkai* villamos vasut és világitási rt. ajánlatot tett Palics községnek, hogy 20 évi szerződés és évi 2800 K bérösszeg ellenében hajlandó a község villamos világitását 7 ivlámpával és 59 izzólámpával ellátni. *Dobsina* városa a Sajó vizeséseinek felhasználásával villamos világitásra készül áttérni. A városi tanács eziránt már tárgyalásba is bocsátkozott a Ganz-gyárral. Amennyiben egyezség jön létre, a város régi fűrésztelepe helyébe egy modernet

építenek, amelynek turbinája közvetíti aztán a villamos világitást. A *Nagykőrösön* bevezetendő villamos világitásra vonatkozó pályázati feltételek és szerződési tervezetek már készen vannak s azok legközelebb a közgyűlés elé kerülnek. *Monor* község pályázatot hirdet a villamos világitás létesítésére. A község a közvilágitásért 4000 K évi bért helyez kilátásba.

— **Házi ipar fejlesztése másutt.** A Bereg-vármegyei gazdasági egyesület, illetve a földmivélsügyi minisztérium kezdeményezésére egy sziléziai vállalkozó cég a kormány nagy állami támogatásával Beregszász város környékén kenderkikészítőtelepet szándékozik felállítani. A telep felállítását a minisztériumok már jóváhagyták. Beregszász városa 50 hold területet ad és kőanyagot a szükséges építkezéshez. A telep egyelőre 4—500 munkást fog foglalkoztatni. A múlt héten Szajol község határozta el, hogy 1000 hold területen kender fog termelni s erre Almássy gróf ajánlatára egy kendergyár létesítésére megkezdte a munkálatot B. G. külföldi cég, s már jövő ősszel pár száz munkással üzembe fogja hozni a gyárat. Békés megyében két helyen létesítenek az idén kenderkikészítő gyárat. Csongrád munkásnépe érdekében szintén mozgalom indult meg hasonló gyár létesítése iránt: mert az tarthatatlan, hogy a csongrádi munkás hazátlanul vándoroljon, ha dolgozni akar. Az előjáróság jövő hétre értekezletet akar összehívni e tárgyban.

— **Iskolai étkező.** A csongrádi nagy iskolánál igen praktikus átalakítást hajt végre a gondnokság. Blázsik Mihály igazgató javaslatára ugyanis, az általa létesített levesosztó intézmény céljaira az iskola alatti nagy pince egyik részét átalakítja étteremnek, konyhának, kamarának, s egy nagy és világos csarnok fog a gyermekek étkező helyiségeül szolgálni.

— **Engedély nélküli építkezések.** Az engedély nélküli építkezések rossz szokása nem akar a gyakorlatból kimenni. Nem rég adtunk hírt egy ilyen esetről, mikor rámutattunk Serfőző István esetére, aki a Posta-utca sarkára épített egy kerítést hatósági engedély nélkül, elfoglalván a járda terület egy részét is. Most arról értesítik lapunkat, hogy Kádár Lajos Szt. György utcai házáat szintén engedély nélkül átálakitotta, s az utcavonalat elrontotta. Mindkettő ellen a feljelentés megtétele.

— **A gyümölcs leszedése.** Az itt járt külföldi kereskedők panaszkodtak amiatt, hogy a csongrádi gazdák nem tudják a gyümölcsöt szépen leszedni, hanem lerázzák a fáról, s ezáltal a gyümölcs sérülést szenved és értékét veszti. Ajánlatos tehát beszerezni gyümölcszedő rudakat, s minden jó gazdát figyelmeztetünk arra, hogy akinek nincs ilyen szerszámja, az Belcay Tamás tanító úrnál rendelhet potom néhány fillérért.

Azon úr, aki nálam ma két hete zsebkést köszörültetett és kicsérélődött, Neuschvender úrnál visszacserélheti.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozatlan Ferenc József keserűvizet.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólap tulajdonos: **Weisz Márk.**

Pályázati hirdetés.

A karcagi közbirtokosság körkemencéjénél a téglá és cserépmesteri állás **1903. évi december 31-én** üresedésébe jöven, annak az **1904. év január 1-től** 5 évre választás útján leendő betöltése végett pályázat hirdettetik.

Minek folytán felhivatnak mindazon egyének, kik a megüresedendő téglá- és cserépmesteri állásra pályázni szándékoznak, hogy szakképzettségükről szóló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket a karcagi közbirtokosság elnökségéhez **f. évi augusztus hó 20-ikáig** adják be, hol a pályázati feltételek az említett határidőig a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők s az évi téglá és cserép szűkséglet menntviségei is megtudhatók.

Karcag, 1903. augusztus 5.

Vad Sándor.
közbirt. elnök.

Özv. Schweiger Adolfné

úrnő szelevényi gazdaságában **f. évi augusztus hó 20-án** reggel 8 órakor önkéntes árverésen elfognak adadni lovak, csikók, sertések, kocsik, hintók, 8-as M. állami cséplőgép, gazdasági és magtári felszerelések, házi bútorok, szőőeszközök, különféle takarmányművek, takarmányrépa földben stb.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **gőzzel berendezett**

műfestő- és vegyi tisztító

intézetet

1903. évi augusztus hó 3-án

Csongrádon,

Főtér (Városi takarékpénztár épületében)

megnyitom.

Elvállalok mindennemű női-, férfi-, gyermekgyógyászati, butorszövet, asztal- és ágyszerítőt, csipke, horgolásokat, továbbá bármilyen gyapjú, pamut, vagy csipkeszöveteket, minden legfinomabb árnyalat festését, ugyszintén tisztítását a legrovidebb idő alatt és legolcsóbb árban.

Gyász eset és sürgős eseteknél azonnal késztülnek.

Valamint ruhák elfejtését, épen úgy bármilyen szakszakképzéssel szolgálók.

Szakképzettségem bel- és külföldi intézeteknél szereztem; utóbbi időben királyi felségek családja és környezete részére a munkákat a legjobb sikerrel végeztem, miért is a n. é. közönség pártfogását kérve, melyet mindig a legnagyobb pontossággal és izléses szép munkámmal fogom kiérdemelni, szíves látogatását megelőbb várva maradtam tisztelettel

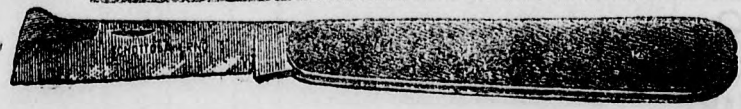
Várad Mihály

műfestő és ruhatisztító.

Schottola Ernő

a gumigyártás

meghonosítója.

Budapest, Andrassy-ut 2.

A szőlőbeni tavasi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egymegbizhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból **jótállás mellett.**

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, **drezdai modelt** szerint, **jótállással.**

«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbizhatóbb kötőszerszert fű- és zöldhajtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve

küldetik meg.

